

IB DIPLOMA PROGRAMME
PROGRAMME DU DIPLÔME DU BI
PROGRAMA DEL DIPLOMA DEL BI

M02/631/S(2)

**CLASSICAL GREEK
STANDARD LEVEL
PAPER 2**

Thursday 16 May 2002 (morning)

2 hours

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Answer the questions on two passages from Section A and answer one question from Section B.

SECTION A

In this Section answer the questions on two of the passages.

1. The Homeric Epic: Homer, *Odyssey* 6. 262-88.

265

αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ἐπιβήμεν ἦν πέρι πύργος
ἰψηλός, καλὸς δὲ λιμὴν ἐκάτερθε πόλησος,
λεπτὴ δ' εἰσίθμη· νῆσος δ' ὅδον ἀμφιέλισσαι
εἰρύαται· πᾶσι γὰρ ἐπίστιόν ἔστιν ἐκάστῳ.
ἔνθα δὲ τέ σφ' ἀγορή, καλὸν Ποσιδήιον ἀμφίσ,
ῥύτοῖσιν λάεσσι κατωρυχέεσσος' ἀραρύνα.
ἔνθα δὲ νηῶν ὅπλα μελανάων ἀλέγουσι,
πείσματα καὶ σπέρα, καὶ ἀποξύνονται ἐρετμά.
οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλει βιὸς οὐδὲ φαρέτρη,
ἀλλ' ἵστοι καὶ ἐρετμὰ νεῶν καὶ νῆσος ἔισαι,
ἥσιν ἀγαλλόμενοι πολιην περόωσι θάλασσαν·
τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀδευκέα, μή τις δπίσσω
μωμεύῃ μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον·
καὶ νῦ τις ὁδὸς εἴπησι κακώτερος ἀντιβολῆσας·

270

“ τίς δ' ὅδε Ναυσικάδης ἔπειται καλός τε μέγας τε
ξεῖνος; ποῦ δέ μιν εὑρε; πόσις νῦ οἱ ἔσσεται αὐτῇ.
ἥ τινά που πλαγχθέντα κομίσσατο ἡς ἀπὸ νηὸς
ἀνδρῶν τηλεδαπῶν, ἐπεὶ οὐ τινες ἐγγύθεν εἰσίν·
ἥ τις οἱ εὐξαμένη πολυάρητος θεὸς ἥλθεν
οὐρανόθεν καταβάς, ἔξει δέ μιν ἡματα πάντα.
βέλτερον, εἰ καντῆ περ ἐποιχομένη πόσιν εὑρεν
ἄλλοθεν· ἥ γὰρ τούσδε γ' ἀτιμάζει κατὰ δῆμον
Φαίνκας, τοί μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί·”
ώς ἐρέουσιν, ἐμοὶ δέ κ' ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο.
καὶ δ' ἄλλῃ νεμεσῶ, ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
ἥ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἔοντων
ἀνδράσι μίσγηται πρώ γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.

275

280

“ τίς δ' ὅδε Ναυσικάδης ἔπειται καλός τε μέγας τε
ξεῖνος; ποῦ δέ μιν εὑρε; πόσις νῦ οἱ ἔσσεται αὐτῇ.
ἥ τινά που πλαγχθέντα κομίσσατο ἡς ἀπὸ νηὸς
ἀνδρῶν τηλεδαπῶν, ἐπεὶ οὐ τινες ἐγγύθεν εἰσίν·
ἥ τις οἱ εὐξαμένη πολυάρητος θεὸς ἥλθεν
οὐρανόθεν καταβάς, ἔξει δέ μιν ἡματα πάντα.
βέλτερον, εἰ καντῆ περ ἐποιχομένη πόσιν εὑρεν
ἄλλοθεν· ἥ γὰρ τούσδε γ' ἀτιμάζει κατὰ δῆμον
Φαίνκας, τοί μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί·”
ώς ἐρέουσιν, ἐμοὶ δέ κ' ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο.
καὶ δ' ἄλλῃ νεμεσῶ, ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
ἥ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἔοντων
ἀνδράσι μίσγηται πρώ γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.

285

- (a) Set this passage in its context in the book. Who is speaking to whom? [3 marks]
- (b) Translate lines 268-272 (ἐνθα. . . θάλασσαν). [5 marks]
- (c) Scan lines 281-2 (οὐρανόθεν. . . εὗρεν). [2 marks]
- (d) What does this part of this speech (262-88) tell us about the speaker's personality and preoccupations? [6 marks]
- (e) What does the passage tell us about the characteristics of the Phaeacians as a people? [4 marks]

2. Greek Tragedy: Sophocles, *Antigone* 471-496.

ΧΟ. δῆλοι τὸ γέννημ' ὡμὸν ἐξ ὡμοῦ πατρὸς
 τῆς παιδός εἴκειν δὲ οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.
 ΚΡ. ἀλλ' ἵσθι τοι τὰ σκλήρῳ ἄγαν φρονήματα
 πίπτειν μάλιστα, καὶ τὸν ἐγκρατέστατον
 σίδηρον ὅπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ
 θραυσθέντα καὶ ραγέντα πλεῖστ' ἀν εἰσιδοις·
 σμικρῷ χαλινῷ δὲ οἶδα τοὺς θυμουμένους
 ὑπουργούς καταρτυθέντας οὐ γάρ ἐκπέλει
 φρονεῖν μέγ' ὅστις δοῦλος ἔστι τῶν πέλας.
 475 αὗτη δὲ ὑβρίζειν μὲν τότε ἐξηπίστατο,
 νόμους ὑπερβαίνοντα τοὺς προκειμένους·
 ὕβρις δὲ, ἐπεὶ δεδρακεν, ἥδε δευτέρα,
 τούτοις ἐπαυχεῖν καὶ δεδρακυῖαν γελᾶν.
 ἦ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνήρ, αὗτη δὲ ἀνήρ,
 480 εἰ ταῦτα ἀνατὶ τῇδε κείστεται κράτη.
 ἀλλ' εἴτε ἀδελφῆς εἴθε δύμαιμονεστέρα
 τοῦ παντὸς ημῶν Ζηνὸς ἔρκείου κυρεῖ,
 αὐτῇ τε χῆ ἔνναμος οὐκ ἀλύξετον
 μόρον κακίστου· καὶ γάρ οὖν κείηνται ἵστοι
 485 ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλεῦσαι τάφου.
 καί νιν καλεῖται· ἔσω γάρ εἶδον ἀρτίως
 λυσσώσαν αὐτὴν οὐδὲ ἐπήβολον φρενῶν·
 φιλεῖ δὲ ὁ θυμὸς πρόσθεν γρήσθαι κλοπεὺς
 τῶν μηδὲν ὄρθως ἐν σκότῳ τεχνωμένων.
 490 μισῶ γε μέντοι χῶταν ἐν κακοῖσι τις
 ἀλούς ἐπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλῃ.

- (a) Set this passage briefly in its context in the play. [2 marks]
- (b) Translate lines 480-83 (αὗτη. . . γελᾶν). [4 marks]
- (c) Scan lines 475-6 (σίδηρον. . . εἰσιδοις). [2 marks]
- (d) What does this speech (473-96) tell us about the character of Creon? [6 marks]
- (e) Explain why this speech will seem particularly ironic as the plot of the play unfolds. [6 marks]

3. Aristophanes' Comedy: Aristophanes, *Frogs* 116-136.

HP. ὡ σχέτλιε, τολμήσεις γὰρ οἴναι καὶ σύ γε;
 ΔΙ. μηδὲν ἔτι πρὸς ταῦτ', ἀλλὰ φράζε τῶν ὁδῶν
     ὄπη τάχιστ' ἀφιξόμεθ' εἰς "Αἰδου κάτω·
     καὶ μήτε θερμὴν μήτ' ἄγαν ψυχρὰν φράσῃς.
 120   HP. φέρε δῆ, τίν' αὐτῶν σοι φράσω πρώτην; τίνα;
     μία μὲν γὰρ ἔστιν ἀπὸ κάλω καὶ θρανίου —
     κρεμάσαντι σαυτόν.
 ΔΙ. παῦε, πνιγηρὰν λέγεις.
 HP. ἀλλ' ἔστιν ἀτραπὸς σύντομος τετριμμένη,
     ἡ διὰ θυείας.
 ΔΙ. ἀρα κώνειον λέγεις;
 HP. μάλιστά γε.
 125   ΔΙ. ψυχράν γε καὶ δυσχείμερον·
     εὐθὺς γὰρ ἀποπήγνυσι τάντικνήμα.
 HP. βούλει ταχεῖαν καὶ κατάντη σοι φράσω;
 ΔΙ. νὴ τὸν Δί', ὡς ὅντος γε μὴ βαδιστικοῦ.
 HP. καθέρπυσον νῦν εἰς Κεραμεικόν.
 ΔΙ. κάτα τί;
 HP. ἀναβὰς ἐπὶ τὸν πύργον τὸν ὑψηλόν —
 130   ΔΙ. τί δρῶ;
 HP. ἀφιεμένην τὴν λαμπάδ' ἐντεῦθεν θεῶ,
     κάπειτ' ἐπειδὰν φῶσιν οἱ θεώμενοι
     εἶναι, τόθ' εἶναι καὶ σὺ σαυτόν.
 ΔΙ. ποῖ;
 HP. κάτω.
 ΔΙ. ἀλλ' ἀπολέσαιμ' ἂν ἐγκεφάλου θρίω δύο.
     οὐκ ἂν βαδίσαιμι τὴν ὁδὸν ταύτην.
 135   HP. τί δαΐ;
 ΔΙ. ἦνπερ σὺ τότε κατῆλθες.
 HP. ἀλλ' ὁ πλοῦς πολὺς.

- (a) Set this passage in its context in the play. [2 marks]
- (b) Translate lines 116-119 (ὡ σχέτλιε . . . φράσῃς). [4 marks]
- (c) Scan lines 131-2 (ἀφιεμένην. . . θεώμενοι). [2 marks]
- (d) How does this dialogue bring out the contrasts between the two speakers? [6 marks]
- (e) Explain the mythological and religious background to this conversation. How does it contribute to the humour? [6 marks]

4. Thucydides on Sicily: Thucydides 7. 29.

29 Τοὺς οὖν Θρᾷκας τοὺς τῷ Δημοσθένει ὑστερήσαντας διὰ τὴν παροῦσαν ἀπορίαν τῶν χρημάτων οὐ βουλόμενοι δαπανᾶν εὐθὺς ἀπέπεμπον, προστάξαντες κομίσαι αὐτοὺς Διειτρέφει, καὶ εἰπόντες ἄμα ἐν τῷ παράπλῳ (ἐπορεύοντο γὰρ δι' Εὐρίπου) 5 καὶ τὸν πολεμίους, ἦν τι δύνηται, ἀπ' αὐτῶν βλάψαι. ὁ δὲ ἔστε τὴν Τάναγραν ἀπεβίβασεν αὐτὸν καὶ ἀρπαγήν τινα ἐποιήσατο διὰ τάχους καὶ ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας ἀφ' ἐσπέρας διέπλευσε τὸν Εὔριπον καὶ ἀποβιβάσας ἐστὸν
 Βοιωτίαν ἦγεν αὐτὸν ἐπὶ Μυκαλησσόν. καὶ τὴν μὲν νῦκτα 10 λαθὼν πρὸς τῷ Ἐρμαίῳ ηὐλίσατο (ἀπέχει δὲ τῆς Μυκαλησσοῦ ἐκκαλδεκα μάλιστα σταδίους), ἄμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πόλει προσέκειτο οὕση οὐ μεγάλῃ, καὶ αἱρέει ἀφυλάκτοις τε ἐπιπεσῶν καὶ ἀπροσδοκήτοις μὴ ἄν ποτέ τινας σφίσιν ἀπὸ 15 θαλάσσης τοσοῦτον ἐπαναβάντας ἐπιθέσθαι, τοῦ τείχους ἀσθενούς ὅντος καὶ ἐστιν ἥτις καὶ πεπτωκότος, τοῦ δὲ βραχέος φύκοδομημένου, καὶ πυλῶν ἄμα διὰ τὴν ἄδειαν ἀνεῳγμένων. ἐσπεσόντες δὲ οἱ Θρᾷκες ἐστὸν Μυκαλησσὸν τάς τε οἰκίας 20 καὶ τὰ ἱερὰ ἐπόρθουν καὶ τὸν ἀνθρώπους ἐφόνευσον φειδόμενοι οὕτε πρεσβυτέρας οὕτε νεωτέρας ἡλικίας, ἀλλὰ πάντας ἔξῆς, ὅτῳ ἐντύχοιεν, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κτείνοντες, καὶ προσέτι καὶ ὑποζύγια καὶ ὅσα ἄλλα ἔμψυχα ἵδοιεν· τὸ γὰρ γένος τὸ τῶν Θρᾳκῶν δμοῖα τοῖς μάλιστα τοῦ βαρβαρικοῦ, ἐν φάνταστῇσι, φονικώτατόν ἐστιν. καὶ τότε ἄλλῃ τε ταραχῇ οὐκ ὀλίγῃ καὶ ἵδεα πᾶσα καθειστήκει ὀλέθρον, καὶ 25 ἐπιπεσόντες διδασκαλείω παῖδων, ὅπερ μέγιστον ἦν αὐτόθι καὶ ἄρτι ἔτυχον οἱ παῖδες ἐσεληλυθότες, κατέκοψαν πάντας· καὶ ἔνυμφορὰ τῇ πόλει πάσῃ οὐδεμιᾶς ἡσσων μᾶλλον ἐτέρας ἀδόκητός τε ἐπέπεσεν αὐτῇ καὶ δεινή.

- (a) Set this passage briefly in the context of the book. [3 marks]
- (b) Translate lines 17-21 (ἐσπεσόντες. . . ἵδοιεν). [5 marks]
- (c) Why are the Thracians being sent home? [2 marks]
- (d) What literary means does Thucydides use in this passage to arouse pity in the reader? [10 marks]

SECTION B [10 marks]

Answer one question from this section.

5. What do speeches contribute to the parts of the *Odyssey* you have read?
  6. Does Creon have any positive qualities? Would an Athenian audience have thought he did?
  7. What difference does the Underworld setting make to *Frogs*?
  8. How impressively does Thucydides describe the pity of war in Book 7?
-